Verksamheten vid Ottenby fågelstation 1947

(Meddelande nr 2 från Ottenby fågelstation)

Av

GUNNAR SVÄRDSON

Verksamheten vid Ottenby fågelstation bedrevs säsongen 1947 i högst väsentligt utökad omfattning, jämfört med tidigare år. Orsaken härtill var att Statens naturvetenskapliga forskningsråd beviljat bidrag till driftkostnader och inköp av fångstmaterial, registreringsapparater och diverse meteorologiska instrument. Dessutom erhölls medel till verksamhet vid Falsterbo. Det har på de senare åren alltmer framgått att fågelsträcken över Ottenby och Falsterbo äro så väsentligt olika, att studier böra bedrivas på bägge platserna. Detta är så mycket viktigare som från Falsterbo redan föreligger observationsserie från år 1942, då GUSTAF RUDEBECK påbörjade sina bekanta flyttfågelstudier på lokalen. I framtiden böra därför föreningens flyttfågelstudier bedrivas på bägge lokalerna, lämpligen med Falsterbo som annex-station till Ottenby. Bidraget från Statens naturvetenskapliga forskningsråd utgjorde 8.400 kronor och var ett synnerligen glädjande bevis på uppskattning av de strävanden föreningen gjort till sina.

De av föreningen anställda personerna tjänstgjorde i perioder om en månads längd, vilket visade sig ungefär motsvara den tid det tröttande arbetet kan utföras i följd utan att effektiviteten sjunker. Vid Ottenby registrerade en observatör från lämplig utsiktspunkt sträckets förlopp under hela den ljusa delen av dygnet. Vid sin sida hade han ringmärkare, som fångade och märkte fåglar, byggde och flyttade fällor etc. Ringmärkarna avlöste då och då observatören, vilken i sin tur stundom deltog i »drivningarna» av trädgårdens småfåglar in i häckryssjan och andra fångstanordningar. Vid Falsterbo bedrevos observationer endast två månader på grund av bristande medel och här tjänstgjorde endast en person i taget. Den försöksvisa ringmärkningen av rovfåglar där kunde alltså endast bedrivas i ringa skala, särskilt som det visade sig att den måste utföras på Ljungen, d. v. s. ganska långt från observationsplatsen nere vid »Nabben».

15 juni—15 juli utgjordes personalen av odont. stud. LARS BROBERG samt stud:a CLAES-HENRIK CARLSSON och STEN LINDER-ARONSSON.

Kronprinsparet på besök beser stationens omgivningar under ciceronskap av dess besättning. Foto EHNEMARK

15 juli—15 aug. tjänstgjorde docent GUNNAR SVÄRDSON samt kand. HARRY BROMAN och stud. KJELL ENGSTRÖM.

15 aug.—15 sept. tjänstgjorde kand. CLAES RAMEL och fil. stud. CARL EDELSTAM samt under vardera ungefär en vecka ritaren E. BERGSTRÖM och distriktslantmätaren DAG HANNERZ. I Falsterbo fullföljdes observationerna under denna tid av jur. stud. TORSTEN JACOBSSON.

15 sept.—15 okt. hade föreningen glädjen se en finländsk gäst, fil. dr GÖRAN BERGMAN, tjänstgöra som observatör, understödd av hrr SVEN ARMINGTON och LARS-ERIC WALLDÉN. I Falsterbo arbetade under samma tid fil. kand. GUNNAR OTTERLIND.

15 okt.—15 nov. slutligen leddes arbetet av fil. kand. GUSTAF RUDEBECK med hjälp av hemmansägaren HERMAN ANTHOLM och kand. STIG LUNDBERG, den sistnämnde tjänstgörande under halva perioden.

Förutom av den anställda personalen beboddes Ottenby fågelstation tidtals av ett stort antal föreningsmedlemmar som gäster, särskilt i augusti och september. Dessa deltogo i regel i fångstarbetet, tränade sig i fältbestämningar eller fotograferade fåglar vid stranden.

Mr. B. W. TUCKER (t. h.) och amanuens G. RUDEBECK diskutera fältkännetecken.
Foto G. SVÄRDSON.

Tillfälliga gäster och besökare voro än flera. Kronprinsparet, prinsessorna SIBYLLA samt ALICE av Grekland och prins WILHELM jämte riksmarskalken besökte fågelstationen i samband med vistelse hos konungen, vilken som vanligt under sin Ölandsvistelse ofta besökte Ottenby kungsgård för att jaga. Även åtskilliga turistande utlänningar besökte stationen, och av dessa må särskilt nämnas dr B. W. TUCKER, en av författarna till WITHERBYS Handbook och redaktör för tidskriften British Birds. Dr TUCKER, som är specialist på europeiska arters fältkännetecken, vistades i tio dagar på platsen och fick åtskilliga tillfällen till iakttagelser över arter som sällan ses i England. Hans flitigt gjorda anteckningar komma kanske att berika den planerade nya upplagan av den kända engelska handboken, med undantag dock för den del av anteckningarna, som uppåtos av fyrpersonalens nyfikna och matfriska kor!

Höststräcket vid Ottenby

En god översikt av sträcket kan erhållas av tabell 1, i vilken samtliga under säsongen av observatören antecknade sträckare sammanräknats. Tabellen upptager endast de på ren sträckflykt observerade fåglarna. De på några ställen förekommande negativa siffrorna be-

teckna sådana fåglar, som iakttagits sträcka i abnorm riktning, d. v. s. in från havet i söder och bort mot norr.

De vid stranden talrikt rastande fåglarna, liksom trädgårdens rastande småfåglar, ha alltså icke inkluderats i tabellen. Ej heller ha misslyckade sträckförsök införts, d. v. s. sådana flockar eller enstaka fåglar, som gjort kortare eller längre turer ut över havet men iakttagits återvända. Tabellens siffror äro med andra ord utpräglade minimital för antalet passerande fågelindivider och omfatta uteslutande dagsträckande fåglar.

Vid alla flyttfågellokaler där öppet hav möter fåglarna är det en vanlig syn att se flockar eller ensamma fåglar ge sig ut i den normala sträckriktningen för att efter kort tid återvända. Stundom försvinna fåglarna först vid horisonten innan »returerna» börja komma. För vissa arter, såsom t. ex. gravand och tofsvipa, är detta vid Ottenby så vanligt att vissa dagar praktiskt taget alla gravandflockar över havet splittras och några individer återvända, eller att en tofsvipflock tiotals gånger ger sig av långt ut för att efter en stund mangrant återvända. Stundom förekomma returer utan att vederbörande fågel tidigare iakttagits sträcka iväg. Vid Ottenby gäller detta ofta för t. ex. tornfalkar. Trots all observatörens vaksamhet måste det givetvis då och då hända att utsträck över havet undgår honom, särskilt om fågeln är ensam och flyger högt eller på långt avstånd. Vid normalt sträck äro sådana »rena returer» dock fåtaliga och betyda intet i sträckets allmänna förlopp. Om nordlig vind råder kan dock fenomenet förstoras, och man kan därvid fastställa att sträckets riktning är nordlig i stället för sydlig till västlig som är det normala. Det gäller alltså nu fåglar, som icke tidigare sträckt ut inom överskådligt område, i varje fall icke inom de luftlager som gå att kontrollera från markytan. Under säsongen förekom dylikt omvänt sträck flera gånger, liksom det iakttagits tidigare år, men aldrig förut har det förekommit i sådan omfattning. Under dagarna 16—23 juli, 9—11 augusti samt framför allt hela tiden 20 augusti—4 september förekom omvänt sträck i avsevärd skala. Särskilt svalor och tornsvalor, men även falkar och sparvhökar reagerade för den envisa nordliga vinden på detta sätt. Intressant nog fastställdes under den senare perioden likartat omvänt svalsträck även över fastlandet, t. ex. i Stockholms-trakten.

Säsongen 1947 är den första som kvantitativt studerats i hela sin längd. De erhållna siffrorna äro alltså av stort intresse, då de för

första gången tillåta en samlad överblick över den del av höststräcket, som utspelas så att det kan direkt studeras.

Som helhetsomdöme kan nog sägas att sträcket föreföll mattare än väntat, vilket särskilt gäller tiden efter mitten av augusti. I viss mån torde detta ha åstadkommits av det ogynnsamma vädret, särskilt vindriktningen.

Siffrorna över antalet passerande exemplar av de olika arterna äro ju synnerligen varierande. Häri återspeglas först och främst relationen mellan dagsträckande och nattsträckande fåglar. Rödbena och strandskata uppvisa sålunda mycket höga siffror, något som otvivelaktigt delvis sammanhänger med att de äro utpräglade dagsträckare. Däremot saknas i tabellen fullständigt drillsnäppan (*Actitis hypoleucos*), trots att den under sin sträcktid i juli—augusti är en vanlig rastare vid stranden; arten är uteslutande nattsträckare.

Mycket frapperande äro likaledes de låga siffrorna för vissa egentliga änder jämfört med dykändernas genomsnittligt högre antal. Häri återspeglas säkerligen en ökad tendens till dagsträck hos dykänderna. Bläsand och kanske stjärtand uppvisa troligen också större procentuell del dagsträckare än de övriga egentliga änderna. I varje fall äro proportionerna mellan de olika änderna i de stora rastande flockarna vid Sandvik och Norrvik, vid ett tillfälle under säsongen uppgående till den nya rekordsiffran 12—15.000, icke desamma som tabellens. Gräsand, kricka och skedand äro underrepresenterade i tabellen, vilket således tyder på starkare utpräglad tendens till sträck under skymning eller natt.

Men i många fall äro siffrorna goda indikatorer på arternas verkliga inbördes frekvens under sträcket vid Ottenby. Kärrsnäppans dominans över de andra småvadarna är troligen ett någorlunda rättvist utslag för artens förekomst i relation till de andra. Kärrsnäppan, liksom de andra, sträcker under dygnets alla timmar och det är svårt att säga om flertalet passera under dagsljus eller ej. Arternas större eller mindre talrikhet vid Ottenby synes bero huvudsakligen på resp. arters vana att följa kuster som ledlinjer. Fåglar, som till hela sin livsföring, alltså även flyttningen, äro bundna till land, såsom kråkfåglar, falkar, flertalet rovfåglar och duvor, äro vid Ottenby mycket fåtaliga jämfört med förekomsten i t. ex. Falsterbo. Härtill kommer att flertalet svenska fågelarter påbörja sin flyttning i sydvästlig riktning, vilket medför att »upplandet» norr och nordost om Öland är obetydligt. Frågan är dock om 1947 års rovfågelsiffror äro fullt

representativa. År 1938 förekom t. ex. i oktober på en enda dag större siffror passerande sparvhökar än årssumman år 1947. Även om denna faktor tages med i beräkningen, äro dock rovfåglarna vid Ottenby, (särskilt vråkar och sparvhökar) bara en bråkdel av antalet i Falsterbo, med undantag för fjällvråk. Detta sammanhänger med att fjällvråken delvis har sydlig eller sydostlig flyttningsriktning.

Därmed äro vi framme vid en av de faktorer som åstadkomma höga siffror vid Ottenby. Särskilt typisk är sädesärlans mycket rika förekomst på södra Öland. Tranorna, grönbenorna och silltrutarna äro andra dagsträckare av denna typ. Även sydvästflyttare som strandskata, rödbena, småtärna och skrattmås förekomma möjligen i högre individantal på Öland än vid Falsterbo. Gässens och dykändernas höga siffror voro delvis en positiv överraskning. Det bör nämnas att dessa fåglar oftast passera på långt avstånd från land, varför de räknade eller uppskattade fåglarna troligen endast utgöra en del av de passerande massorna. För tredje året i följd har vidare mindre sångsvanar i avsevärt antal sträckt förbi i oktober, varför detta sträck sannolikt är normalt på lokalen.

Ehuru 1947 års siffror från Ottenby äro de första närmelsevis exakta, kunna i ett fåtal fall redan nu kvantitativa jämförelser med tidigare år göras.

Sidensvansen (*Bombycilla garrulus*) förekom i slutet av observationsperioden 1946 men lyste helt med sin frånvaro 1947. Arten gjorde invasion bl. a. på de brittiska öarna vintern 1946—47 och dess utvandring hösten 1946 från Skandinavien var sålunda ovanligt stor, något som dock knappast noterats från andra platser än Ottenby.

Spov- och småsnäppa förekom likaledes 1946 i ovanligt stort individantal. Bägge voro fåtaligare 1947, särskilt småsnäppan, som nästan helt saknades. En uppfattning om skillnaden i frekvens kan erhållas av antalet märkta individer. År 1946 ringmärktes 97 spovsnäppor och 70 småsnäppor, år 1947 däremot endast 11 spovsnäppor och ingen enda småsnäppa. De bägge arternas rika förekomst 1946 noterades likaledes i England[1] och kan alltså icke vara ett uteslutande lokalt fenomen. Det torde ännu vara för tidigt att söka lösa den viktiga frågan om huruvida den observerade frekvensökningen

[1] Gibb, J. and B. W. Tucker, 1947. The exceptional passage of curlew-sandpipers and little stints in the autumn of 1946. Brit. Birds XL: 354—359.

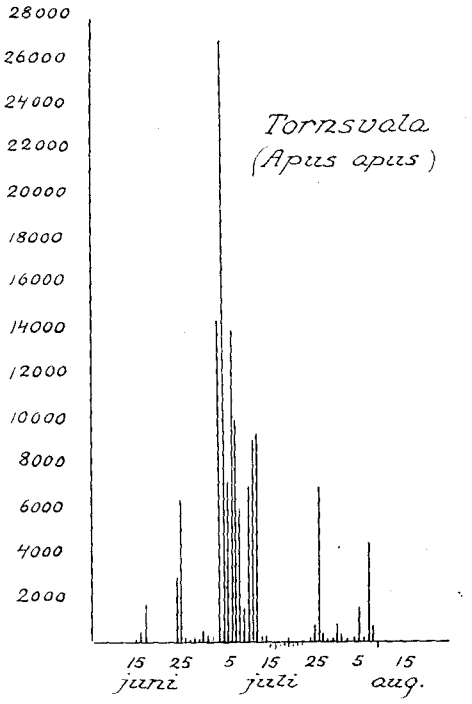

Fig. 1. Dagliga antalet sträckande tornsvalor i juni—aug. 1947. (*Daily numbers of passing swifts*).

motsvarar en verklig ändring i häckningspopulationen eller om det rör sig om en temporär omläggning av flyttningsväg.

Myrsnäppa och skärfläcka iakttogos rastande i juli i större antal än tidigare år. Myrsnäppan förekom ett slag dagligen, bl. a. vid ett tillfälle 22 ex. i en flock, insprängda bland kärrsnäppor. Ökningen av skärfläckor, av vilka dock få iakttogos på verkligt utsträck över havet, står i samband med artens allmänna expansion som häckfågel. Ett par gjorde häckningsförsök på schäferiängen, men äggen klöktes icke.

Huvudpassagen av de gamla fåglarna bland småvadarna ägde rum på några få dagar kring månadsskiftet juli—augusti, precis som 1946. Sandlöparen var ytterligt fåtalig och endast två exemplar iakttogos mot ett tiotal 1946. Övriga arter hade ungefär samma förekomst som föregående år. Däremot uteblev nära nog fullständigt det senare infallande sträcket av ungfåglar, vilket 1946 visserligen

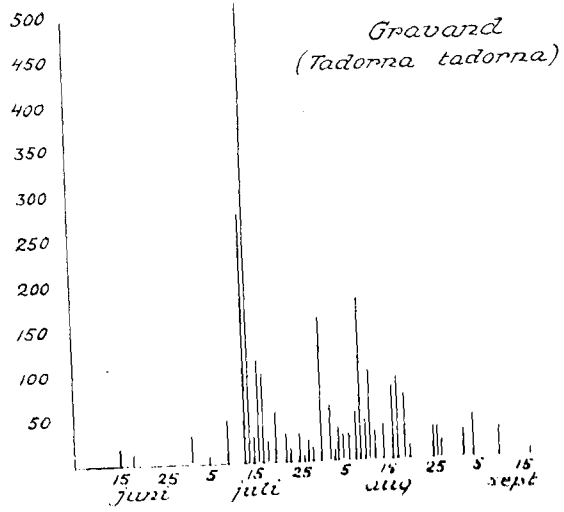

Fig. 2

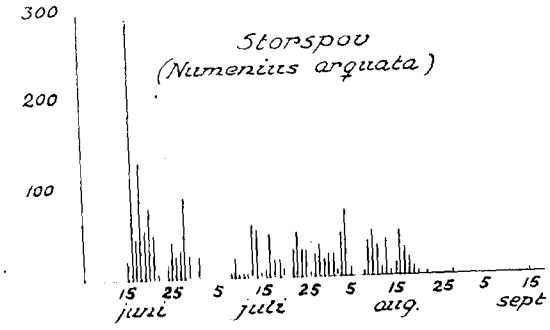

Fig. 3

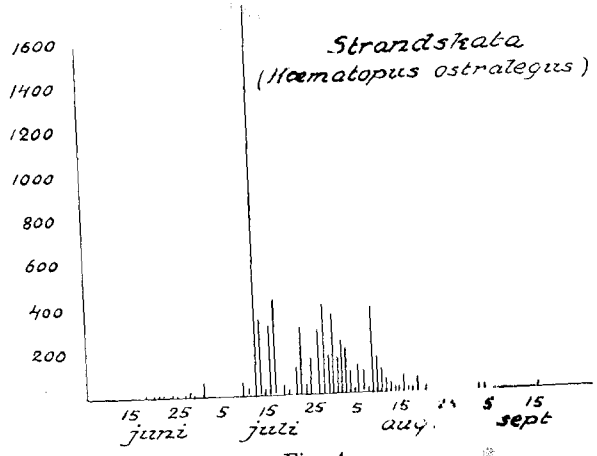

Fig. 4

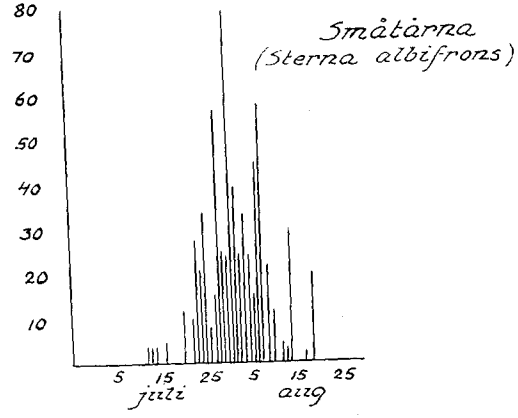

Fig. 5

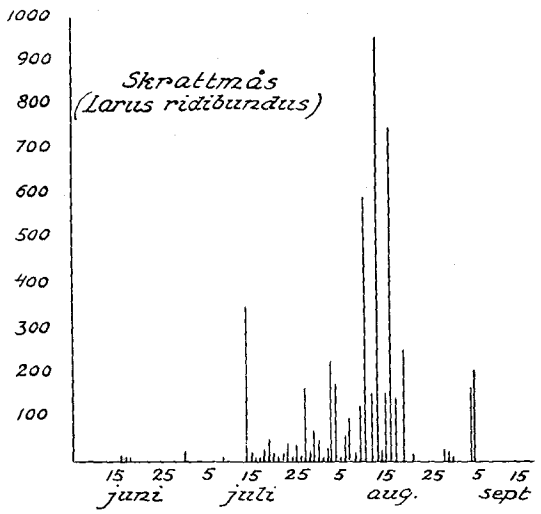

Fig. 6

Fig. 2—6. Exempel på sträckhistogram från 1947 års höstflyttning. Antalet dagligen passerande individer anges till vänster. (*Some migration-histogrammes for the season* 1947.)

icke var särskilt rikt med undantag för spov- och småsnäppa, men dock betydligt bättre än 1947. Vind- och vattenståndsförhållanden kan ha åstadkommit detta.

Tornsvalans sträck torde särskilt böra omnämnas. Som framgår av tabellen ståtar arten med ojämförligt högsta siffran passerande individer. En märklig komplikation är att cirka 75 % av de passerande fåglarna kommo *innan* årets ungar voro flygga (se fig. 1). År 1946 noterades under tiden 22—31 juli cirka 70.000 förbisträckande tornsvalor, även dessa till största delen troligen innan ungarna kommit på vingarna. Från år 1945 slutligen föreligga uppgifter om mycket intensivt tornsvalesträck 29—31 juli, medan under tiden 1—10 aug. endast något tusental kommo. Från tiden före 29 juli 1945 föreligga inga observationer. 1947 observerades sydsträckande tornsvalor redan 5 juni och fr. o. m. 15 juni pågick dagligen sydsträck som kulminerade första veckan i juli.

Av dessa observationer kan en första preliminär bild uppställas av tornsvalans sträck över Öland. Sträckets kulmination ligger i juli månad men börjar redan i juni och avslutas i början av augusti, En majoritet av sträckarna utgöras av gamla fåglar, som antingen

icke häckat, fått sina bon förstörda, lämnat ungarna i bona eller möjligen längs andra vägar eller på andra höjder återgå norrut till sina bon. Något avgörande om dessa olika hypotetiska förklaringar till de gjorda observationerna kan ännu ej göras.[1]

Nattsträckande småfåglar, liksom dag- och nattsträckande änder, vadare och måsfåglar rastade i trädgården resp. längs stranden. Omsättningen från dag till dag var i regel livlig och nära hundraprocentig, även om genom ringmärkning kunde fastställas att vissa individer rastade mer än en dag. Vadare, måsar och tärnor kunde vid upprepade tillfällen konstateras förekomma i stora rastande flockar endast just de dagar då arten sträckte talrikt. En stor till synes konstant skrattmåsflock befanns under en sträckdag kunna helt omsättas flera gånger om. Likadant var förhållandet med de rastande tärnflockar, som uppträdde endast goda sträckdagar och som, om de funnos kvar i skymningen, undantagslöst voro försvunna nästa morgon.

Med hänvisning till tabellen för detaljstudium, samt till några smakprov på de sträckdiagram som föreligga, (fig. 2—6) må denna överblick över 1947 års höststräck vid Ottenby avslutas med omnämnandet av förekomsten av några sällsyntare fåglar. En stenknäck som ringmärktes var ny för Öland. Vidare förekom bl. a. lappsparv, fältpiplärka (*Anthus campestris*), halsbandflugsnappare, liten flugsnappare (*Muscicapa parva*), glada, brun glada, ängshök, turturduva, vit och svart stork (*Ciconia alba* och *C. nigra*) samt bredstjärtad labb. Svart rödstjärt (*Phoenicurus ochruros*) observerades i flera exemplar, liksom 1946, och har med all sannolikhet någon häckplats på Öland, ehuru bofynd hittills veterligen icke gjorts. Det är ganska egendomligt eftersom arten först blev känd för landet från Öland och sedan med långa mellanrum påträffats

[1] I ett nyligen utkommet specialhäfte av den schweiziska tidskriften Der Ornithologische Beobachter har E. Weitnauer publicerat en ytterst intressant biologisk studie av tornsvalan. Härav framgår bl. a. att ettåriga tornsvalor återvända till födelseplatsen eller dess omgivningar, stundom bilda par och göra häckningsansatser, vilka dock i regel misslyckas som följd av fåglarnas landstrykartillvaro. Deras rörlighet tar sig uttryck i att de stundom försvinna för flera dagar varefter de återkomma. De ettåriga tornsvalornas rörliga vanor torde utgöra väsentlig del av förklaringen till tornsvalornas sträckuppträdande vid Ottenby. Det bör påpekas, att om nordsträck till följd av nordlig vind äger rum, de nordsträckande fåglarna i c k e ansamlas vid Ottenby så som vid normalt sträck. Stora massor av tornsvalor kunna gå norrut på bred front, varvid endast få iakttagas vid Ölands sydspets.

vid dess sydspets. För ordningens skull må också påpekas att någon av de länge väntade ostliga arter som av allt att döma (regelbunden förekomst på Utsira och Fair Isle) årligen passera Sverige ännu icke påvisats vid Ottenby, vilket på sitt sätt är en överraskning.

Ring- och vingmärkning.

Om 1947 års säsong vid Ottenby medförde rekord ifråga om riktiga fältobservationer, så var den ifråga om ringmärkning ingalunda sämre. De tre säsongerna 1937, 1938 och 1946 har ringmärkning förekommit där, varvid antalet märkta fåglar uppgått till resp. 1.405, 1.910 samt 714. År 1947 däremot uppgick antalet märkta fåglar till 3.780 varigenom totalsumman nu alltså nått 7.809 st. Den sistlidna säsongens höga märkningssiffra betyder ingalunda att därmed gränsen nåtts för vad som kan märkas vid Ottenby, tvärtom äro alla som arbetat därnere eniga om att »vid full utbyggnad» på udden kan fångas åtskilligt fler fåglar. Orsaken till säsongens goda resultat var, att som nämnts tack vare Statens naturvetenskapliga forskningsråd fler fällor och fler armar voro i arbete än tidigare.

Många personer tjänstgjorde som förut nämnts som ringmärkare och alla nedlade stor flit på sitt arbete, men två initiativ må särskilt framhållas. Under tornsvalsträckets maximum i början av juli inträffade den ovanliga situationen att fåglarna några kvällar i skymningen samlades kring fyren och sökte sätta sig i fönstersmygar och klänga sig fast vid rappningens ojämnheter. Stationens besättning med kand. Broberg i spetsen uppriggade ett stort nät längs fyrens sida och lyckades verkligen få tornsvalorna att klänga sig fast i maskorna. Sedan mörkret fallit hissades detta nät försiktigt upp till fyraltanen, där svalorna, nära 40 meter över marken, försiktigt avplockades. De måste tagas nedanför altanens kant, eftersom de annars vaknade när nätet drogs över kanten genom att klorna skrapade mot plåtkanten, varvid de genast kastade sig ut i rymden. Med vederbörligt tillstånd hissades även i skymningen ett antal extra stormvarningssignaler vilka genast drog till sig tornsvalor, som klängde sig fast på dem. När fåglarna somnat, hissades konerna och trattarna ner och en rik skörd bärgades. Denna kuriösa och berömvärda fångst medförde att på några kvällar 392 gamla tornsvalor försågos med ringar. En enda togs under resten av säsongen.

Fil. dr Göran Bergman från Helsingfors har tidigare bl. a. vid Söderskärs fyr utanför den finska huvudstaden fångat åtskilliga

fåglar för ringmärkning. Han har över huvud stor erfarenhet av fågelfångst av olika slag, och under sin tid som observatör vid Ottenby station konstruerade han en rad olika fällor av ryssje-typ av vilka särskilt två visade sig mycket användbara. Fångsten av bl. a. gulsparv och domherre möjliggjordes helt av dessa ryssjor och de bidrogo kraftigt till att ej mindre än 518 rödhakar kunde ringmärkas. Hans insats var sålunda mycket betydelsefull.

Föreningens egen »fångstträdgård» existerar ännu så länge endast i form av späda plantor, och fångsten av småfåglar försiggår i fyrpersonalens trädgårdar, vilka med stor välvilja ställas till förfogande. I denna trädgård liksom på tångbankarna runt själva sydspetsen förefinnas mycket gynnsamma fångstmöjligheter för både småfåglar och vadare. Olika fångstidéer ha utgjort ett av personalens stående diskussionsämnen, ty dels erfordra de skilda arterna ofta specifika anordningar för att låta sig fångas, dels äro alla på det klara med att om ringmärkning skall bedrivas, detta bör vara i mycket stor skala, så att kostnaderna per fångad fågel hålla sig små. Återfyndsprocenten för 1937—38 års märkningar låg så lågt som ungefär 1, och tecken tyda på att nuvarande kaotiska förhållanden i Europa medföra ännu sparsammare återfynd. I gengäld höra de arter som märkas vid Ottenby genomgående till dem, vilkas flyttning är dåligt känd och där alltså varje återfynd är av största vikt.

I tabell 2 har ringmärkningen vid Ottenby kvantitativt redovisats. Åtskilliga änder ha märkts under säsongen, flertalet som dunungar med de nya av Svenska Jägareförbundet distribuerade vingmärkena. Större ungar ha däremot försetts med ringar. Den överraskande mängden rapphöns i tabellen fångades i oktober—november, då denna art vissa dagar i stort antal kom ned till udden.

Rovfågelfångsten i Falsterbo lyckades först under senare delen av observationstiden där, sedan det framgått att burarna borde stå på Ljungen. Mellan 28 september och 13 oktober fångades och ringmärktes här 11 ormvråkar, 2 fjällvråkar, 1 sparvhök, 1 hornuggla samt 2 skator. Dessa siffror äro icke höga men endast få burar användes och otvivelaktigt kunna åtskilliga orm- och fjällvråkar infångas där om ett stort antal fällor användas. Denna märkning erfordrar då i varje fall en särskild person som sköter dem. Någon ringmärkning av vadare, änder eller småfåglar torde icke vara aktuell vid Falsterbo sedan erfarenheterna från Öland för fångst av vadare och änder i Sandvik varit i huvudsak negativa. På större strandytor

som i Sandvik och vid Falsterbo, torde vattenståndsväxlingarna spela större roll än nere vid Långe Jan, och områdets storlek gör den nödvändiga övervakningen svårare. Vid de störningar, som utsättandet och vittjandet av fällorna medför, ha vadarna också fler andra uppehållsplatser att välja på än nere vid fyrområdet. Någon motsvarighet till småfågelrikedomen i fyrträdgården tycks ej finnas vid Falsterbo. Ottenby bör alltså komma i första rummet när det gäller ringmärkning, eftersom förhållandena där äro mest gynnsamma och tillåta nödvändig massfångst.

Denna redogörelse för verksamheten vid Ottenby fågelstation år 1947 avslutas med en förteckning över de nya återfynd som blivit kända, sedan föregående års redogörelse utkom och tidigare återfynd därmed publicerades.

Tabell 1. Totalsumma vid Ottenby dagsträckande fåglar 15 juni—14 november 1947

(Obs.! Endast dylika fåglar ha här medtagits, vilka av observatören bevisligen iakttagits sträckande ut över havet, eller i vissa fall insträckande därifrån, kallat —sträck. Siffrorna äro därför rena minimi-siffror och omfatta *endast* dagsträck. *The total number of migrating birds, observed on flight out over the sea at Ottenby bird station during the period June 15th—November 14th. Flight some days to the north, the birds coming in from the sea, has been indicated by a minus sign.*)

	ex.
Kråka (*Corvus cornix*)	402
Råka (*C. frugilegus*)	23
Kaja (*C. monedula*)	149
Stare (*Sturnus vulgaris*)	56.300
Tallbindre korsnäbb (*Loxia curvirostra*)	71
Domherre (*Pyrrhula pyrrhula*)	66
Gråsiska (*Carduelis flammea*)	58
Grönsiska (*C. spinus*)	2.685
Stieglits (*C. carduelis*)	77
Hampling (*C. cannabina*)	7.470
Gulärhämpling (*C. flavirostris*)	47
Grönfink (*Chloris chloris*)	72
Bofink (*Fringilla coelebs*)	4.100
Bergfink (*Fr. montifringilla*)	5.450
Gråsparv (*Passer domesticus*)	66
Pilfink (*P. montanus*)	13
Gulsparv (*Emberiza citrinella*)	3.400
Sävsparv (*E. schoeniclus*)	119
Trädlärka (*Lullula arborea*)	123
Sånglärka (*Alauda arvensis*)	2.100
Berglärka (*Eremophila alpestris*)	62
Ängspiplärka (*Anthus pratensis*)	760
Rödstrupig piplärka (*A. cervinus*)	32
Trädpiplärka (*A. trivialis*)	580
Skärpiplärka (*A. spinoletta*)	14
Gulärla (*Motacilla flava*)	960
Sädesärla (*M. alba*)	17.000
Blåmes (*Parus caeruleus*)	48
Varfågel (*Lanius excubitor*)	6
Hussvala (*Delichon urbica*)	+2.840 —8.160
Ladusvala (*Hirundo rustica*)	+3.580 —280
Backsvala (*Riparia riparia*)	+2.270 —380
Tornsvala (*Apus apus*)	+137.500 —1.500
Jordugga (*Asio flammeus*)	1
Pilgrimsfalk (*Falco peregrinus*)	19
Lärkfalk (*F. subbuteo*)	+5 —5

	ex.
Stenfalk (*F. columbarius*)	30
Tornfalk (*F. tinnunculus*)	+81 —21
Kungsörn (*Aquila chrysaëtos*)	1
Fjällvråk (*Buteo lagopus*)	235
Ormvråk (*B. buteo* subsp.)	113
Obest. vråkar (*Buteo, Pernis*)	5
Havsörn (*Haliaeetus albicilla*)	8
Fiskgjuse (*Pandion haliaetus*)	30
Bivråk (*Pernis apivorus*)	43
Glada (*Milvus milvus*)	1
Brun glada (*M. migrans*)	2
Duvhök (*Accipiter gentilis*)	4
Sparvhök (*Acc. nisus*)	+280 —16
Brun kärrhök (*Circus aeruginosus*)	11
Blå kärrhök (*C. cyaneus*)	3
Ängshök (*C. pygargus*)	3
Häger (*Ardera cinerea*)	8
Trana (*Grus grus*)	1.900
Ringduva (*Columba palumbus*)	810
Skogsduva (*C. oenas*)	2.620
Tamduva (*C. livia »domestica»*)	18
Turturduva (*Streptopelia turtur*)	1
Knölsvan (*Cygnus olor*)	25
Sångsvan (*C. cygnus*)	276
Mindre sångsvan (*C. bewickii*)	116
Obest. svanar (*Cygnus* sp.)	120
Grågås (*Anser anser*)	405
Obest. gäss (*Anser* sp.)	645
Prutgås (*Branta bernicla*)	935
Vitkindad gås (*B. leucopsis*)	1.440
Obest. *Branta*-gäss (*Branta* sp.)	492
Gravand (*Tadorna tadorna*)	2.620
Gräsand (*Anas platyrhyncha*)	400
Kricka (*A. crecca*)	150
Bläsand (*A. penelope*)	5.000
Stjärtand (*A. acuta*)	1.700
Skedand (*Spatula clypeata*)	160
Obest. eg. änder (*Anas* sp.)	575
Brunand (*Aythya ferina*)	90
Vigg o. bergand (*A. fuligula* o. *marila*)	4.100
Knipa (*Bucephala clangula*)	1.000
Alfågel (*Clangula hyemalis*)	11.000
Svärta (*Melanitta fusca*)	1.500

	ex.
Sjöorre (*M. nigra*)	3.700
Ejder (*Somateria mollissima*)	11.500
Småskrak (*Mergus serrator*)	150
Storskrak (*M. merganser*)	50
Skäggdopping (*Podiceps cristatus*)	11
Stor- o. smålom (*Col. arctic.* o. *stellat.*)	260
Tofsvipa (*Vanellus vanellus*)	1.950
Kustpipare (*Squatarola squatarola*)	900
Ljungpipare (*Charadrius apricarius*)	30
St. strandpipare (*Ch. hiaticula*)	1.000
Roskarl (*Arenaria interpres*)	100
Spovsnäppa (*Calidris ferruginea*)	200
Kärrsnäppa (*C. alpina*)	8.000
Småsnäppa (*C. minuta*)	8
Mosnäppa (*C. temminckii*)	29
Kustsnäppa (*C. canutus*)	340
Sandlöpare (*Crocethia alba*)	2
Småvadare (C. sp. +*Ch. hiaticula*)	1.720
Brushane (*Philomachus pugnax*)	310
Myrsnäppa (*Limicola falcinellus*)	15
Rödbena (*Tringa totanus*)	3.610
Svartsnäppa (*Tr. erythropus*)	130
Gluttsnäppa (*Tr. nebularia*)	237
Grönbena (*Tr. glareola*)	1.250
Skogssnäppa (*Tr. ochropus*)	23
Skärfläcka (*Recurvirostra avosetta*)	3
Myrspov (*Limosa lapponica*)	1.320
Rödspov (*L. limosa*)	22
Storspov (*Numenius arquata*)	2.025
Småspov (*N. phaeopus*)	240
Enkelbeckasin (*Capella gallinago*)	54
Strandskata (*Haematopus ostraleg.*)	6.834
Svarttärna (*Chlidonias nigra*)	34
Skräntärna (*Hydroprogne caspia*)	42
Kentsk tärna (*Sterna sandvicensis*)	32
Småtärna (*St. albifrons*)	658
Fisk- o. silvertärna (*St. hirundo* o. *macrura*)	1.970
Havstrut (*Larus marinus*)	17
Gråtrut (*L. argentatus*)	78
Silltrut (*L. fuscus*)	858
Fiskmås (*L. canus*)	554
Skrattmås (*L. ridibundus*)	6.350
Dvärgmås (*L. minutus*)	19
Labb (*Stercorarius parasiticus*)	9
Bredstjärtad labb (*St. pomarinus*)	1

Tabell 2. Vid Ottenby märkta fåglar

(Table, including birds marked at Ottenby)

Art *Species*	Antal märkta 1937—46 *(Number marked 1937—46)*	Märkta 1947 *(Marked 1947)*	Total-summa *(Total sum)*	Återfynd[1] *(Recoveries)*
Kaja (*Corvus monedula*)	—	1	1	—
Nötskrika (*Garrulus glandarius*)	—	1	1	—
Stare (*Sturnus vulgaris*)	3	33	36	—
Domherre (*Pyrrhula pyrrhula*)	6	81	87	—
Grönsiska (*Carduelis spinus*)	2	2	4	—
Steglits (*C. carduelis*)	—	15	15	—
Hämpling (*C. cannabina*)	1	6	7	—
Vinterhämpling (*C. flavirostris*)	1	1	2	—
Grönfink (*Chloris chloris*)	1	2	3	—
Stenknäck (*Cocc. coccothraustes*)	—	1	1	—
Bofink (*Fringilla coelebs*)	2	26	28	—
Bergfink (*Fr. montifringilla*)	1	3	4	—
Gråsparv (*Passer domesticus*)	1	3	4	—
Pilfink (*P. montanus*)	4	—	4	—
Gulsparv (*Emberiza citrinella*)	6	137	143	—
Sävsparv (*E. schoeniclus*)	1	8	9	—
Lappsparv (*Calcarius lapponicus*)	—	1	1	—
Sånglärka (*Alauda arvensis*)	1	9	10	—
Ångspiplärka (*Anthus pratensis*)	46	85	131	1
Rödstrupig pipl. (*A. cervinus*)	7	29	36	—
Trädpiplärka (*A. trivialis*)	3	3	6	—
Skärpiplärka (*A. spinoletta*)	50	45	95	1
Gulärla (*Motacilla flava*)	38	138	176	—
Sädesärla (*M. alba*)	297	450	747	2
Trädkrypare (*Certhia familiaris*)	3	12	15	—
Talgoxe (*Parus major*)	9	21	30	—
Blåmes (*P. caeruleus*)	6	3	9	—
Svartmes (*P. ater*)	—	2	2	—
Kungsfågel (*Regulus regulus*)	186	57	243	—
Varfågel (*Lanius excubitor*)	—	1	1	—
Törnskata (*L. collurio*)	89	34	123	—
Svartvit flugsnappare (*Musc. hypol.*)	125	30	155	—
Halsbandflugsn. (*Musc. collaris*)	—	2	2	—
Liten flugsn. (*Musc. parva*)	2	1	3	—
Grå flugsn. (*Musc. striata*)	33	12	45	—
Lövsångare (*Phyllosc. trochilus*)	101	74	175	—
Gransångare (*Ph. collybita*)	4	16	20	—
Grönsångare (*Ph. sibilatrix*)	2	6	8	—

[1] **Återfynd från 1947 års märkning ej medtagna.** (*Recoveries from the 1947-marking not included in these figures*).

Tabell 2 forts.

Art *Species*	Antal märkta 1937—46 (*Number marked 1937—46*)	Märkta 1947 (*Marked 1947*)	Total-summa (*Total sum*)	Återfynd[1] (*Recoveries*)
Svarthätta (*Sylvia atricapilla*)	56	18	74	—
Törnsångare (*S. communis*)	108	115	223	—
Trädgårdssångare (*S. borin*)	178	35	213	1
Hökfärgad sångare (*S. nisoria*)	11	1	12	—
Ärtsångare (*S. curruca*)	191	119	310	—
Bastardnäktergal (*Hipp.icterina*)	5	11	16	—
Rörsångare (*Acrocephalus streperus*)	1	—	1	—
Sävsångare (*A. schoenoboenus*)	18	16	34	—
Järnsparv (*Prunella modularis*)	7	3	10	—
Sångtrast (*Turdus eric. phil.*)	21	38	59	—
Rödvingetrast (*T. musicus*)	1	—	1	—
Koltrast (*T. merula*)	1	1	2	—
Stenskvätta (*Oenanthe oenathe*)	10	7	17	—
Buskskvätta (*Saxicola rubetra*)	—	1	1	—
Rödstjärt (*Phoenicurus phoenic.*)	264	98	362	—
Svart rödstjärt (*P. ochr. gibralt.*)	—	2	2	—
Näktergal (*Luscinia luscinia*)	12	3	15	—
Rödhake (*Erithacus rubecula*)	657	518	1.175	4
Gärdsmyg (*Troglodytes troglodytes*)	19	16	35	—
Hussvala (*Delichon urbica*)	19	—	19	—
Ladusvala (*Hirundo rustica*)	5	5	10	—
Göktyta (*Iynx torquilla*)	3	—	3	—
Gök (*Cuculus canorus*)	1	1	2	—
Tornsvala (*Apus apus*)	30	393	423	—
Hornuggla (*Asio otus*)	—	1	1	—
Stenfalk (*Falco columbarius*)	—	2	2	—
Tornfalk (*F. tinnunculus*)	—	3	3	—
Fjällvråk (*Buteo lagopus*)	—	1	1	—
Sparvhök (*Accipiter nisus*)	5	9	14	2
Ringduva (*Columba palumbus*)	—	3	3	—
Gravand (*Tadorna tadorna*)	1	14	15	—
Gräsand (*Anas platyrhyncha*)	2	42	44	—
Kricka (*A. crecca*)	2	—	2	—
Årta (*A. querquedula*)	—	5	5	—
Stjärtand (*A. acuta*)	—	5	5	—
Skedand (*Spatula clypeata*)	—	13	13	—
Bergand (*Aythya marila*)	8	3	11	—
Svärta (*Melanitta fusca*)	15	6	21	—
Ejder (*Somateria mollissima*)	1	63	64	—

[1] Återfynd från 1947 års märkning ej medtagna. (*Recoveries from the 1947-marking not included in these figures.*)

Tabell 2 forts.

Art *Species*	Antal märkta 1937—46 (*Number marked 1937—46*)	Märkta 1947 (*Marked 1947*)	Total-summa (*Total sum*)	Återfynd[1] (*Recoveries*)
Tofsvipa (*Vanellus vanellus*)	—	23	23	—
t. strandpipare (*Charadrius hiatic.*)	49	18	67	—
Tundre strandpip. (*Ch. dubius curonic.*)	1	—	1	—
Roskarl (*Arenaria interpres*)	—	4	4	—
Sandsnäppa (*Calidris ferruginea*)	164	11	175	1
Kärrsnäppa (*C. alpina*)	893	187	1.080	18
Dvärgsnäppa (*C. minuta*)	80	—	80	1
Mosnäppa (*C. temminckii*)	4	8	12	—
Kustsnäppa (*C. canutus*)	21	—	21	1
Brushane (*Philomachus pugnax*)	56	17	73	—
Myrsnäppa (*Limicola falcinellus*)	7	—	7	—
Rödbena (*Tringa totanus*)	2	65	67	—
Grönbena (*Tr. glareola*)	40	190	230	3
Grillsnäppa (*Actitis hypoleucos*)	8	15	23	—
Myrspov (*Limosa lapponica*)	9	—	9	2
Morspov (*Numenius arquata*)	1	—	1	—
Enkelbeckasin (*Capella gallinago*)	2	—	2	—
Halvenkel beck. (*Limnocryptes min.*)	3	—	3	—
Brandskata (*Haematopus ostralegus*)	—	15	15	—
Havtärna (*Sterna macrura*)	—	5	5	—
Fisktärna (*St. hirundo*)	—	20	20	—
Havstrut (*Larus marinus*)	—	1	1	—
Filtrut (*L. fuscus*)	—	1	1	—
Fiskmås (*L. canus*)	3	174	177	—
Skrattmås (*L. ridibundus*)	2	48	50	1
Småfläckig sumphöna (*P. porzana*)	1	—	1	—
Rapphöna (*Perdix perdix*)	—	56	56	—
Summa 104 arter	4.029	3.780	7.809	38

Nya återfynd
(*New recoveries*)

Domherre (*Pyrrhula pyrrhula*)

O 5534 12.11.1947 — funnen död, Nybro, 4.12.1947 (65 km NW).

Sädesärla (*Motacilla alba*)

O 5001 7.10.1947 — funnen död, Lnáre, distr. Blatná, Böhmen, (N. 49° 26′; E. 13° 50′) 4.11.1947.

O 4149 11.9.1947 — skjuten, Cakirlar, pr. Antalya, Turkiet, 13.10.1947.

[1] Återfynd från 1947 års märkning ej medtagna. (*Recoveries from the 1947-marking not included in these figures.*)

Talgoxe (*Parus major*)

ZO 5134 12.10.1947 — funnen död, Salomonstorp, Köping, Öland (75 km N) X. 1. 1948.

Rödhake (*Erithacus rubecula*)

ZO 4898 30.9.1947 — Zomergem, Ö. Flandern, Belgien, 30.10.1947.

Svärta (*Melanitta fusca*)

SO 8 14.7.1947 ad. ♀ — fastnat i nät, Baaringvig, Lilla Bält, Asperup, Danmark, 3.9.1947.

Ejder (*Somateria mollissima*)

C 27 18.6.1947 pull. — skjuten, Svendborgsund, Taasinge, Danmark, 16.11. 1947.

C 604 11.7.1947 pull. — skjuten, norr om Samsø, Danmark, 17.11.1947.

Kärrsnäppa (*Calidris alpina*)

ZO 2020 7.9.1946 juv. — skjuten, Saint Brieuc, Côtes du Nord, Frankrike, 12.2.1948.

Småsnäppa (*Calidris minuta*)

ZO 1990 5.9.1946 juv. — skadad, Grand Caban, 8 km. Port S:t Louis, Bouches du Rhone, Frankrike, 19.8.1947.

Rödbena (*Tringa totanus*)

YO 379 17.7.1947 juv. — skjuten, Arcachon, Audenge, Gironde, Frankrike, 2.8.1947.

Grönbena (*Tringa glareola*)

YO 430 24.7.1947 juv. — skjuten, Bucciccisco, Milano, Italien 15.8.1947.

Myrspov (*Limosa lapponica*)

UO 51 17.9.1946 juv. — funnen död, Rio Martin, Tetuán, Marruecos, Spanien, 1.11.1946.

Fiskmås (*Larus canus*)

UO 148 19.6.1947 pull. — funnen död, Kröslin, Kr. Greifswald, Tyskland, 30.11.1947.

Dessutom ha av 1947 års märkning 3 domherrar, 1 bofink, 1 gulsparv, 2 kungsfåglar, 3 rödhakar, 1 sångtrast och 1 sparvhök, alla infångade på genomflyttning, senare påträffats döda efter högst 6 dygn, 1 stare som skelett efter 3 mån., 10 tärn- och 4 fiskmåsungar inom kort tid påträffade döda på häckningsplatsen, 2 gräsänder, 1 årta, 2 ejdrar, 2 rapphöns skjutits före bortflyttningen samt ytterligare 2 ejdrar påträffats döda efter 2 mån.

Summary. Ottenby Bird Station, second report, for the season 1947. Ottenby Bird Station at the south point of Öland was manned from June 15th to Nov. 15th. All birds passing at day-light were counted and their passing-time, height, direction and behaviour recorded. The total numbers of birds included in these records are summarized in table 1. Resting or returning birds are not included.

Swifts were most numerous. Most of them passed before the young of the year were fledged, in consequence the majority of birds seen were adults. This early migration of swifts, observed also in 1946, was noted from June 5th and culminated in the first week of July (fig. 1). German ornithologists have pointed out that autumn migration of swifts in northern countries is delayed, compared with the migration period on the Continent. Fig. 1 shows that most Swedish swifts move very early, but probably there are among them numerous one-year-old birds (cf. WEITNAUER, Orn. Beobachter 1947).

Swifts and swallows were recorded migrating northward when wind was northern. Especially in the first half of September this north migration was intensive, bringing up the season's total of house martins flying to the north significantly higher than the number passing in normal direction. In the table, north-migration is indicated by a minus sign.

Waxwings were passing in 1946, but not in 1947. Curlew-sandpipers and above all little stints were scarce in 1947, but numerous in 1946, in Sweden as well as in England (British Birds XL: 354—359). The number marked was 97 and 70 resp. in 1946 and 11 and 0 in 1947, the figures roughly significant for the passing populations. May be this phenomenon indicates a variation in migration routes (cf. ZO 1990 p. 42).

Comparing with the migration at Falsterbo (the south western point of Scania) one finds that the birds of prey, the fringillids and also the *Columba*-species are more numerous at Falsterbo than here, whereas ducks, geese, waders and cranes occur in greater numbers at Ottenby. Some birds going in a south-easterly direction accumulate at Ottenby, *i. e.* wagtails, red-backed shrike, lesser whitethroat, lesser black-backed gull. House-martin and whitethroat are possibly SE-migrators, as judged by their occurrence at Ottenby.

The numbers of birds given in table 1 also indicate differences between the species as regards passing-hour of the day. Oyster-catcher and redshank are most prominent day-migrators, preferring the afternoon. Common sandpiper is not included in the table, though it is a common bird at the shore. It is an exclusive night-migrator, and has not a single time been seen flying out over the sea in daylight. It always starts in the evening hours. Wigeon and pintail seem to prefer day-light, but mallard, teal and shoveler the dark hours, as judged by the different proportions between the species in the resting flocks and in the migration-table. Some 12.000 resting ducks, seen in one day, were the peak in the season.

Some preliminary registrations of the restlessness of caged wagtails confirmed the migration habits of the species, showing a high morning maximum and a second lesser afternoon one.

The large wave of adult individuals of small waders (*Calidris, Charadrius hiaticula*), as in 1946, passed at the shift July—August. The young birds were less numerous than 1946, possibly due to unfavorable water-level or wind conditions. Details of the passing of some species are given in fig. 2—6.

Some warblers and other passerine birds are resting over day in the gardens of the lighthouse staff. The percent of renewal seems each night to be rather high, as it is also during the day in the resting flocks of gulls and terns at the shore. Those days when many waders, gulls and terns were recorded going over the sea, there were also large resting flocks the whole day, but the next day they had disappeared. The resting period for these species thus seems to be very short, though some specimens of waders and passerine birds could be controlled for some few days.

Young ducks were marked with the new wing-marks but otherwise all marked birds were ringed. Our four ringing-seasons have resulted in: 1937:1.405 marked birds, 1938:1.910, 1946:714 and 1947:3.780. The total number of birds marked at Ottenby, most of which are passing birds (»Durchzügler»), thus amounts to 7.809. Details of the marking of different species are given in table 2.

In the first report from Ottenby bird station (antea, volume 6, p. 38—51) all recovered birds from 1937—38 were summarized and the data given. In the present report the new recoveries are published. Some passerine birds and young gulls and terns picked up dead shortly after marking, and some ducks shot at Ottenby are finally enumerated.

(Some Swedish words in the recovery list: funnen död = picked up dead, fastnat i nät = caught in fish-net, skjuten = shot, skadad = injured.)